

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๒๔๐
วันจันทร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภุมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายอัชพร จารุจินดา (ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขาธิการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

ผู้ช่วยดำเนินงานของกรรมการ

นายอรรถสิทธิ์ กันมล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายพัชโรดม ลิ้มปิขะเฐียร

ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย

๒. นางสาวจรรยาพร พงศาวิสุกุล

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๓. นางสาวจีระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๕. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๖. นายณภนันทน์ จันทราชโลธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๓๙ วันอังคาร ที่ ๒๗

ธันวาคม ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักการเมืองบางคน ที่เสนอผ่านสื่อมวลชนเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง โดย คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณาว่าหลักการที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ นั้น เป็นไปตามที่นักการเมืองผู้นั้นแสดงความคิดเห็นหรือไม่ และควรมีการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวหรือไม่อย่างไร

กรณีที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญผ่านการพิจารณาวาระที่สามของสภานิติบัญญัติ แห่งชาติแล้ว หากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหรือศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติ แห่งชาติก็ต้องตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแล้วเสร็จและส่งร่างมาให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณา หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติไม่เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ด้วยคะแนนเสียงเกินสองในสามของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น ก็เป็นอันตกไป ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติไม่เห็นชอบไม่ถึงสองในสามของจำนวนสมาชิก เท่าที่มีอยู่ก็ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ที่คณะกรรมการวิสามัญเสนอ ในประเด็นดังกล่าวมีผู้สื่อข่าวสอบถามว่า กรณีที่ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญเป็นอันตกไป องค์กรใดจะเป็นผู้ทำหน้าที่ในการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวใหม่ ที่ผ่านมาได้เคยให้สัมภาษณ์ว่าเป็นหน้าที่และอำนาจของรัฐบาล แต่เมื่อได้ พิจารณาให้ชัดเจนอีกครั้งเห็นว่าหน้าที่ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเป็นหน้าที่ของ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงได้ให้สัมภาษณ์ใหม่ว่ากรณีดังกล่าวเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญที่จะจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นใหม่

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กรณีที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญใหม่อีกครั้งอาจจะทำให้เกินเงื่อนไขเวลาที่กำหนดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า การจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใหม่หลังจากร่างเดิม เป็นอันตกไปนั้นไม่อยู่ในเงื่อนไขเวลาสองร้อยสี่สิบวัน และในการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญใหม่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญก็ต้องพิจารณาเฉพาะประเด็นที่ทำให้ร่างเดิมเป็นอันตกไป เท่านั้นซึ่งคาดว่าจะใช้เวลาในการพิจารณาไม่นานนัก

- มีกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะใช้เวลาในการพิจารณาจัดทำ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใหม่กี่วัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า คาดว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะใช้เวลาในการพิจารณาจัดทำ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใหม่ไม่เกินสิบห้าถึงยี่สิบวัน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เป็นอันตกไปนั้นเป็นร่าง ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันพิจารณาหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่เห็นชอบด้วยเกินสองในสามของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ ไม่ว่าจะป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่องค์กรใดพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นก็ป็นอันตกไปเหมือนกันทั้งหมด

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เป็นเรื่องประหลาดที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เข้ามา ร่วมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้วยังมีมติไม่เห็นชอบกับร่างดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติไม่เห็นชอบไม่ถึงสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ก็ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา

- มีกรรมการสอบถามว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะลงมติร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติจะลงมติร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ทั้งนี้ ความในวรรคห้าของมาตรา ๒๖๗ ของร่างรัฐธรรมนูญ กำหนดไว้ค่อนข้างสับสนจึงทำให้อ่านเข้าใจได้ยาก

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองที่น่าสนใจ คือ เรื่องการจัดสรรเวลาในการออกอากาศให้กับพรรคการเมือง ซึ่งเรื่องดังกล่าวเคยมีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการกล่าวว่า การจัดสรรเวลาในการออกอากาศของพรรคการเมืองเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เรื่องการจัดสรรเวลาในการออกอากาศหากไม่ได้มีการกำหนดไว้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองจะทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากสถานีโทรทัศน์เพราะไม่มีสภาพบังคับ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในประเด็นนี้ขอให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาว่าควรจะกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในประเด็นดังกล่าวควรให้พรรคการเมือง แดงผลงานตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๒๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองด้วย เพื่อไม่ให้พรรคการเมืองโฆษณาเกี่ยวกับพรรคการเมืองอย่างเดียวนั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า รายการโทรทัศน์ต่าง ๆ ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนใหญ่ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจติดตามรับชมเท่าที่ควร ในส่วนของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขปรับปรุงนั้นมีบางส่วนที่ยังขาดตกบกพร่องอยู่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา

ของศาลรัฐธรรมนูญได้นำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองไปแก้ไขปรับปรุงแล้วในหลายส่วนโดยเฉพาะเรื่องบทกำหนดโทษ และได้นำมาเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาในวันนี้ รวมทั้งได้จัดทำตารางแสดงความผิดและโทษตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาด้วย โดยบทกำหนดโทษบางส่วนนั้นคณะอนุกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าบทกำหนดโทษในหลายมาตรายังไม่สอดคล้องกันเท่าที่ควร ทั้งนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีประเด็นที่รอการพิจารณาอยู่อีกหนึ่งประเด็น คือ เรื่องการกำหนดให้พรรคการเมืองจ่ายเงินค่าตอบแทนเป็นรายเดือนให้กับสมาชิกพรรคการเมืองซึ่งที่ประชุมยังไม่ได้ข้อสรุปว่าควรให้พรรคการเมืองทำได้หรือไม่

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเคยพิจารณาและมีความเห็นร่วมกันว่าควรให้พรรคการเมืองจ่ายเงินตอบแทนเป็นรายเดือนให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคตนเองได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การจ่ายเงินตอบแทนเป็นรายเดือนดังกล่าว หากไม่เข้าข่ายเป็นการให้สินบนตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองก็ยอมทำได้ และที่ผ่านมาพรรคการเมืองก็มีการจ่ายเงินตอบแทนเป็นรายเดือนให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคของตนอยู่แล้วแม้มิได้มีการกำหนดไว้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขเพิ่มเติมให้พรรคการเมืองต้องรายงานให้นายทะเบียนทราบในกรณีที่มีการจ่ายเงินตอบแทนเป็นรายเดือนให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคของตน เพื่อให้ทราบว่าพรรคการเมืองใดจ่ายเงินตอบแทนให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบ้าง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาว่าบทกำหนดโทษที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองมีความเหมาะสมแล้วหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณาเปรียบเทียบบทกำหนดโทษที่กำหนดไว้ว่ามีความเหมาะสมแล้วหรือไม่ หากเห็นว่าเหมาะสมแล้วก็คงไว้ตามเดิม ทั้งนี้ หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเห็นว่าไม่เหมาะสมก็สามารถแก้ไขเพิ่มเติมในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญจะจัดรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เบื้องต้นจำนวนสี่ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่หนึ่ง ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่จังหวัดอุดรธานี ครั้งที่สอง ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่สาม ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่จังหวัดกาญจนบุรี และครั้งที่สี่ ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่จังหวัดสงขลา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๙ กำหนดว่า “ให้นายทะเบียนจัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค โดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง เพื่อให้แต่ละพรรคการเมืองปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสองครั้ง โดยไม่คิด

ค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐจัดสรรเวลาออกอากาศตามที่นายทะเบียนกำหนด” แต่ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำนั้นไม่มีเรื่องการจัดสรรเวลาในการออกอากาศให้กับพรรคการเมืองเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๙ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ทำให้มีนักการเมืองบางคนกังวลว่า อาจทำให้พรรคการเมืองไม่อาจแถลงนโยบายและผลงานให้ประชาชนรับทราบได้ และเมื่อไม่กำหนดไว้ก็ทำให้ไม่มีสภาพบังคับสถานีโทรทัศน์ให้ต้องจัดสรรเวลาในการออกอากาศ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงควรพิจารณาเรื่องดังกล่าวว่าควรกำหนดไว้หรือไม่ และควรพิจารณาด้วยว่าควรให้พรรคการเมืองต้องแถลงผลงานตามภารกิจที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๒๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองด้วยหรือไม่

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม สอบถามว่า ที่ผ่านมามีการจัดสรรเวลาในการออกอากาศให้กับพรรคการเมืองที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นใช่หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณาว่าสมควรกำหนดให้มีการจัดสรรเวลาในการออกอากาศให้กับพรรคการเมืองหรือไม่ และจะแก้ไขปรับปรุงให้เป็นธรรมมากขึ้นหรือไม่

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรกำหนดเรื่องการจัดสรรเวลาในการออกอากาศของพรรคการเมืองไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เพื่อให้เห็นว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญรับฟังความคิดเห็นของภาคส่วนต่าง ๆ และการไม่กำหนดให้มีการจัดสรรเวลาในการออกอากาศให้กับพรรคการเมืองอาจไม่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาพรรคการเมือง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องการจัดสรรเวลาในการออกอากาศให้กับพรรคการเมืองหากไม่กระทบต่อหลักการของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและทำให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งและพัฒนามากยิ่งขึ้นก็ควรกำหนดไว้ ประเด็นที่นักการเมืองบางคนให้ความเห็นว่าการกำหนดให้มีการปรับลดเงินที่พรรคการเมืองจะได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในกรณีที่ต้องมีการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่เพราะการกระทำของสมาชิกพรรคการเมืองนั้น และการกำหนดให้พรรคการเมืองรวมทั้งกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องมีส่วนรับผิดชอบด้วยทั้งที่พรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นไม่มีส่วนรู้เห็นอาจไม่เป็นธรรม และการห้ามมิให้พรรคการเมืองนำเงินที่ได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปใช้จ่ายในการบริหารจัดการพรรคการเมืองและจ้างบุคลากรนั้น อาจไม่เหมาะสมนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรเร่งสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชนในเรื่องดังกล่าว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่ในการบริหารพรรคการเมืองและควบคุมสมาชิกพรรคการเมืองจึงต้องควบคุมมิให้สมาชิกพรรคการเมืองไปกระทำการที่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การที่มีสมาชิกพรรคการเมืองไปกระทำความผิดก็เท่ากับว่ากรรมการบริหารพรรคการเมืองดูแลควบคุมสมาชิกพรรคการเมืองไม่ดีเท่าที่ควร กรรมการบริหารพรรคการเมืองจึงต้องมีส่วนรับผิดชอบด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า จากการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองที่ผ่านมา มีการแสดงความคิดเห็นว่าหลักการที่ให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองมีส่วนรับผิดชอบต่อการกระทำของสมาชิกพรรคการเมืองเป็นหลักการที่ดี แต่เป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติที่กรรมการบริหารพรรคการเมืองจะเข้าไปดูแลควบคุมสมาชิกพรรคการเมืองที่มีอยู่ทั่วประเทศได้ และบางครั้งก็ทำให้เกิดการก่อกวนแก่งแย่งจากพรรคการเมืองตรงข้ามด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การจัดสรรเวลาในการออกอากาศให้กับพรรคการเมืองนั้น มาตรา ๗๘ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ค่านึงถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองนั้นด้วย ซึ่งหมายความว่าหากมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากก็จะได้รับการจัดสรรเวลามากตามไปด้วย ถ้าหากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้พรรคการเมืองต้องแถลงนโยบายหรือผลงานตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๒๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองก็อาจไม่จำเป็นต้องกำหนดเวลาในการจัดสรรตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง และเดิมนายทะเบียนพรรคการเมือง คือ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง แต่ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำนั้น กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนพรรคการเมือง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงอาจกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดสรรเวลาออกอากาศให้กับพรรคการเมือง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องมีส่วนรับผิดชอบต่อกรณีที่มีสมาชิกพรรคของตนกระทำความผิดตามกฎหมายเลือกตั้งจนเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่เป็นการสร้างวินัยและจิตสำนึกที่ดีให้กับพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองอันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาการของพรรคการเมือง และการจัดสรรเวลาในการออกอากาศให้กับพรรคการเมืองเพื่อสื่อสารกับประชาชนเป็นเรื่องที่ดีอันจะส่งเสริมให้พรรคการเมืองมีความเป็นประชาธิปไตยและมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ปัจจุบันประชาชนไม่ค่อยรับชมรายการทางโทรทัศน์ การสื่อสารของพรรคการเมืองผ่านการออกอากาศผ่านทางสถานีโทรทัศน์จึงไม่สามารถสื่อสารกับสังคมได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น พรรคการเมืองจึงต้องค้นหาวิธีที่แปลกใหม่ที่จะทำให้สื่อสารกับประชาชนได้ การจัดสรรเวลาในการออกอากาศให้กับพรรคการเมืองอาจเป็นการทำลายพรรคการเมืองมากกว่าการส่งเสริมพรรคการเมือง เพราะพรรคการเมืองส่วนใหญ่จะแถลงนโยบายและผลงานตามที่ตนต้องการจะสื่อสารให้ประชาชนรับฟังเท่านั้น และยังทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างพรรคการเมืองในเรื่องการจัดสรรเวลาด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอาจกำหนดให้พรรคการเมืองที่ดำเนินการตามภารกิจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๒๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองได้รับการจัดสรรเวลาในการออกอากาศเพิ่มเติมก็ได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม สอบถามว่า ที่ผ่านมามีการกำหนดให้พรรคการเมืองทุกพรรคได้รับการจัดสรรเวลาในการออกอากาศเพื่อแถลงนโยบายหรือไม่อย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในช่วงการเลือกตั้งเป็นดุลพินิจของสถานีโทรทัศน์ในการเลือกเชิญพรรคการเมืองมาออกรายการ ส่วนความในมาตรา ๗๓ ของพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับการจัดสรรเวลาในการออกอากาศตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละพรรคการเมืองมี และกำหนดให้ออกอากาศอย่างน้อยปีละสองครั้ง ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองอาจปรับลดจำนวนการออกอากาศลงก็ได้ ส่วนการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดสรรเวลาออกอากาศก็อาจเปลี่ยนให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดแทนนายทะเบียนพรรคการเมือง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า การจัดสรรเวลาในการออกอากาศเป็นการส่งเสริมให้พรรคการเมืองได้เผยแพร่กิจกรรมทางการเมืองของตนเอง และส่งผลดีต่อการพัฒนาพรรคการเมือง ทั้งนี้ พรรคการเมืองแต่ละพรรคควรได้รับการจัดสรรเวลาที่เหมาะสมเท่าเทียมกัน

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เงินที่พรรคการเมืองได้รับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเป็นเงินที่มาจากภาษีประชาชนจึงไม่เหมาะสมที่พรรคการเมืองจะนำไปใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมือง หรือจ้างบุคลากร ประกอบกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้พรรคการเมืองต้องมีเงินประเดิมที่จะนำมาใช้จ่ายในการบริหารจัดการและจัดจ้างบุคลากรไว้แล้ว

- มีกรรมการสอบถามว่า กรณีที่สมาชิกพรรคการเมืองไปเรียกรับเงินจากบุคคลอื่นเพื่อให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเข้าไปรับราชการในตำแหน่งไม่สูงนักซึ่งไม่ใช่ตำแหน่งทางการเมืองจะมีความผิดตามร่างมาตรา ๔๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองหรือไม่ และจะมีผลต่อพรรคการเมืองอย่างไร และควรลงโทษมากน้อยเพียงใด

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า การกระทำที่เป็นความผิดตามร่างมาตรา ๔๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เป็นเรื่องที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญยอมรับไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องที่ไม่ควรกระทำไม่ว่าจะเป็นการเรียกรับสินบนเพื่อให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าไปดำรงตำแหน่งในระดับใดก็ตาม ทั้งนี้ ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษเป็นการเฉพาะตัว ส่วนกรรมการบริหารพรรคการเมืองจะมีความผิดด้วยหรือไม่ก็ต้องพิจารณาเป็นรายกรณีว่ามีส่วนรู้เห็นหรือไม่ และเหตุที่โทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับการกระทำความผิดตามร่างมาตรา ๔๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองหนักเพราะอ้างอิงบทกำหนดโทษมาจากประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๔๘ และมาตรา ๑๔๙ ซึ่งการกำหนดบทลงโทษของศาลก็จะพิจารณาจากความร้ายแรงและพฤติการณ์ในการกระทำความผิด

- มีกรรมการสอบถามว่า ในกรณีที่มีบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองแล้วไปให้หรือเรียกรับเงินเพื่อให้สมาชิกของพรรคการเมืองดำเนินการให้ตนหรือบุคคลใดดำรงตำแหน่งในทางการเมืองหรือในหน่วยงานของรัฐ บุคคลดังกล่าวจะมีโทษเช่นเดียวกับสมาชิกพรรคการเมืองหรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า บุคคลดังกล่าวจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๓ อยู่แล้ว แต่เหตุที่มีการกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำผิดตามร่างมาตรา ๔๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ไว้สูงกว่าบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง เนื่องจากผู้กระทำผิดที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองจะมีส่วนในการปลุกปั่นในทางการเมืองได้มากกว่าบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

จากนั้น นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการติดตามและรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือที่ประชุมในประเด็น ดังต่อไปนี้

๑) ในกรณีที่ปรากฏเป็นข่าวว่า ผู้ตรวจการเลือกตั้งที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดขึ้นนั้น อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากเป็นบุคคลที่ไม่มีความใกล้ชิดกับพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติงานจริง อย่างไรก็ตาม ผู้ตรวจการเลือกตั้งมิได้ปฏิบัติงานโดยลำพัง แต่มีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดคอยเป็นผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการเลือกตั้งด้วย ซึ่งหัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอีกด้วย โดยถือเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองตามประมวลกฎหมายอาญา สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเคร่งครัดอีกทางหนึ่ง ซึ่งอำนาจของผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว

๒) ประเด็นที่ปรากฏเป็นข่าวในกรณีที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่า สาเหตุที่ทำให้การเลือกตั้งล่าช้าออกไปเป็นกลางปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เนื่องจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเลือกตั้งล่าช้า

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า เหตุที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าจะมีการเลือกตั้งประมาณกลางปี พ.ศ. ๒๕๖๑ นั้น อาจเกิดจากการคำนวณระยะเวลาโดยคิดจากระยะเวลาเก้าสิบวันก่อนการประกาศใช้ร่างรัฐธรรมนูญ แล้วบวกด้วยระยะเวลาสองร้อยสี่สิบวันในการจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ แล้วบวกระยะเวลาในการพิจารณาร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงเป็นเหตุให้มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าจะมีการเลือกตั้งในกลางปี พ.ศ. ๒๕๖๑ อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาที่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งจะเป็นเมื่อใดนั้น ขึ้นอยู่กับว่าร่างรัฐธรรมนูญจะประกาศใช้เมื่อใดเป็นสำคัญ ซึ่งจะส่งผลทำให้เงื่อนไขระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญมีผลบังคับทันทีนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า อาจเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนว่าต้นเหตุที่ทำให้การเลือกตั้งต้องเลื่อนออกไปนั้นมีสาเหตุมาจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเลือกตั้งล่าช้า ซึ่งขัดกับแนวทางในการพิจารณาร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเลือกตั้งของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาทันทีหลังจากร่างรัฐธรรมนูญประกาศใช้ ดังนั้น การกล่าวหาว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเลือกตั้งล่าช้า นั้น จึงเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า อาจมีประเด็นเชื่อมโยงไปถึงการจัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งอาจมีการตั้งคำถามว่า เหตุใดคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงไม่ดำเนินการจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสี่ฉบับให้แล้วเสร็จไปในคราวเดียวกัน ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรให้เหตุผลว่า เหตุใดคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ดำเนินการจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสี่ฉบับให้แล้วเสร็จพร้อมกัน เนื่องจากจะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จก่อน ทั้งนี้ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับดังกล่าว

มีความสำคัญต่อพรรคการเมือง และคณะกรรมการการเลือกตั้งจำเป็นต้องมีระยะเวลาพอสมควรในการเตรียมความพร้อมในการเลือกตั้ง

- เหตุที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาแล้วเสร็จล่าช้า เนื่องจากหลักเกณฑ์ในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาจะต้องมีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบเป็นพิเศษ และแม้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะพิจารณาร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสร็จไปแล้วสองฉบับก็ตาม ก็ยังมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญอื่นอีกแปดฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาสองร้อยสี่สิบวันนับแต่รัฐธรรมนูญประกาศใช้ ซึ่งเมื่อคำนวณระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เห็นว่าคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญในแต่ละฉบับ ฉบับละไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน ซึ่งน่าจะเป็นเหตุผลในการชี้แจงต่อสาธารณชนได้

- เหตุที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาแล้วเสร็จล่าช้า เนื่องจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะต้องมีกระบวนการในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนมีแผนงานในการไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งจะจัดรับฟังความคิดเห็นในต่างจังหวัดควบคู่ไปกับการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นในกรุงเทพมหานครด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากมีการจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเลือกตั้งเสร็จพร้อมกันทั้งสี่ฉบับ อาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั้งสี่ฉบับประกาศใช้ ซึ่งอาจส่งผลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีระยะเวลาในการสรรหากรรมการการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ซึ่งกระบวนการสรรหาจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร และหลังจากได้จำนวนกรรมการการเลือกตั้งครบตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้แล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องมีระยะเวลาในการออกระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งซึ่งมีจำนวนมาก ดังนั้น จึงเป็นเหตุที่ต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา อย่างไรก็ตาม ควรแถลงข่าวต่อสาธารณชนว่า ขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเลือกตั้งอีกสองฉบับ อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรหลีกเลี่ยงการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับระยะเวลาที่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งหลังรัฐธรรมนูญประกาศใช้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจะจัดโครงการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ ณ อาคารรัฐสภา ๒ ตั้งแต่เวลา

๑๓.๐๐ นาฬิกา เป็นต้นไป ซึ่งในโอกาสต่อไปจะได้มีการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ ด้วย

ต่อจากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาทบทวนหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองในบางมาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการสอบถามว่า ตามร่างมาตรา ๔๓ ในกรณีที่มีการบริจาคเงินให้แก่พรรคการเมืองเพื่อกระทำการกิจกรรมทำลายความมั่นคงนั้น จะต้องมีพฤติการณ์ในการบริจาคอย่างไรที่จะถือว่าเป็นการกระทำที่ทำลายความมั่นคง และในกรณีที่มีการสนับสนุนเงินในทางลับจากต่างประเทศ ซึ่งอาจไม่ถือเป็นการบริจาคให้พรรคการเมือง แต่การสนับสนุนทางการเงินดังกล่าวอาจทำให้เกิดผลเช่นเดียวกันกับการกระทำความผิดตามร่างมาตรา ๔๓ ได้ การสนับสนุนเงินในทางลับดังกล่าวจะมีความผิดตามร่างมาตรา ๔๓ หรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๔๓ เป็นความเดิมที่นำหลักการมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งพฤติการณ์ในการบริจาคจะเป็นความผิดตามร่างมาตรา ๔๓ หรือไม่ นั้น จะต้องให้คณะกรรมการเลือกตั้งเป็นผู้วินิจฉัยอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ การสนับสนุนเงินในทางลับจากต่างประเทศเพื่อให้กระทำการที่เป็นความผิดตามร่างมาตรา ๔๓ นั้น เมื่อพิจารณาจากบทนิยามศัพท์แล้ว การสนับสนุนเงินในทางลับแก่พรรคการเมืองย่อมถือเป็นการบริจาคตามร่างมาตรา ๔๓ และยังมีร่างมาตรา ๖๕ ที่บัญญัติห้ามมิให้พรรคการเมืองรับเงินบริจาคจากต่างประเทศอีกด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างมาตรา ๔๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เป็นการบัญญัติที่แก้ไขปัญหาในกรณีที่มีบุคคลที่เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเป็นแกนนำนำประชาชนไปปิดล้อมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีให้ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเดิมไม่มีบทบัญญัติในการเอาผิดกับพรรคการเมืองที่เป็นผู้กระทำการหรือสนับสนุนการกระทำดังกล่าวเอาไว้ แต่ร่างมาตรา ๔๓ ได้บัญญัติให้การกระทำในลักษณะที่เป็นการสนับสนุนให้กระทำความผิดตามร่างมาตรา ๔๓ โดยมีพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ในพรรคการเมืองเป็นผู้สนับสนุนก็ต้องรับผิดชอบในการกระทำดังกล่าวด้วย และสอบถามว่าร่างมาตรา ๔๓ ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ ได้มีการบัญญัติไว้สองวรรค เหตุใดร่างมาตรา ๔๓ ที่เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาในวันนี้ กลับมีเพียงวรรคเดียว

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า เหตุที่ร่างมาตรา ๔๓ บัญญัติไว้เพียงวรรคเดียว เนื่องจากเมื่อพิจารณามาตรา ๖๖ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้มีการบัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้เพียงวรรคเดียว ดังนั้น จึงเป็นที่มาในการบัญญัติร่างมาตรา ๔๓ ให้เหลือเพียงวรรคเดียว โดยนำความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มาบัญญัติรวมความให้อยู่ในวรรคเดียว

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๔๓ ที่บัญญัติไว้เพียงวรรคเดียวนั้น จะบัญญัติถึงเรื่องการรับบริจาคไว้เพียงเรื่องเดียวเท่านั้น กล่าวคือ ร่างมาตรา ๔๓ ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ นั้น จะบัญญัติไว้สองวรรค โดยความในวรรคหนึ่งจะเป็นเรื่องของพรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองรับเงินบริจาคแล้วกระทำการกิจกรรมที่เป็นการทำลายความมั่นคง ส่วนความในวรรคสองนั้น จะเป็นเรื่องที่พรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่ง

ในพรรคการเมืองกระทำความผิดเองหรือส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ผู้ใดกระทำความผิดตามร่างมาตรา ๔๓ ดังนั้น จึงเห็นได้ชัดว่าร่างมาตรา ๔๓ เดิมนั้นแยกการกระทำผิดไว้อย่างชัดเจน

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า หากที่ประชุมประสงค์จะให้เอาผิดในกรณีที่พรรคการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองที่กระทำการสนับสนุนให้มีการบ่อนทำลายความมั่นคงด้วย ก็จะต้องบัญญัติเพิ่มการกระทำดังกล่าวแยกออกมาเป็นอีกมาตราหนึ่ง คือเป็นร่างมาตรา ๔๓/๑ และจะต้องไปบัญญัติเพิ่มเติมโทษสำหรับกรณีดังกล่าวไว้ด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สำหรับเรื่องความผิดและโทษที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้จัดทำข้อมูลเป็นตารางเพื่อเสนอให้ที่ประชุมพิจารณา โดยได้แยกผู้กระทำความผิด ลักษณะของการกระทำ และโทษที่บัญญัติไว้สำหรับการกระทำนั้นๆ ว่ามีรายละเอียดอยู่ในร่างมาตราใดบ้าง เช่น ในกรณีมีผู้กระทำความผิดที่ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองกระทำการก้าวล่วงการบริหารจัดการพรรคการเมือง ก็จะมีบทกำหนดโทษบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๔/๒ นอกจากนี้ ยังได้บัญญัติถึงโทษในการกระทำความผิดตามร่างมาตรา ๔๓ ไว้ในร่างมาตรา ๑๐๔ และในกรณีการบริจาคเงินให้พรรคการเมืองเกินสิบล้านบาทต่อปี จะมีบทกำหนดโทษไว้ในร่างมาตรา ๑๐๗/๒

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๘๒ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองแล้วเห็นว่า เหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองได้บัญญัติเอาไว้ด้วยกันสามอนุมาตรา อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยังมีกรณีอื่นๆ ที่สามารถยุบพรรคการเมืองได้บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวด้วย ดังนั้น ในเรื่องการยุบพรรคการเมืองตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองควรบัญญัติถึงกรณีการยุบพรรคในลักษณะที่เป็นการรองรับกับกรณีที่มีการยุบพรรคการเมืองด้วยเหตุตามกฎหมายอื่นด้วย

- มีกรรมการสอบถามว่า ในประเด็นความผิดและโทษที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองนั้น เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๗๗ วรรคสอง ซึ่งกำหนดให้พรรคการเมืองต้องเปิดเผยค่าใช้จ่ายในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ การดำเนินการกิจกรรมของพรรคการเมืองไม่ว่าในรูปแบบใด ให้สมาชิกและประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ซึ่งการบัญญัติในลักษณะดังกล่าวต้องถือว่าเป็นการบังคับให้พรรคการเมืองต้องเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ดังนั้น หากพรรคการเมืองใดมีการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๗๗ วรรคสอง จะมีบทกำหนดโทษบัญญัติถึงกรณีดังกล่าวด้วยหรือไม่

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเรียม อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๗๗ วรรคสอง ได้มีบทกำหนดโทษบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๑๓/๖ โดยให้ปรับไม่เกินห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง อย่างไรก็ตาม ในเรื่องบทกำหนดโทษต่างๆ ที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพื่อความละเอียดรอบคอบเห็นควรให้ที่ประชุมพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การปฏิรูปทางการเมืองมีการกำหนดเรื่องกลไกความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการโฆษณานโยบายที่ไม่ได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสียหายอย่างรอบด้าน ควรนำมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เพราะเป็นเรื่องหลักการทั่วไปที่ไม่ได้เน้นเฉพาะช่วงเวลาหาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น ทั้งนี้ ควรกำหนดให้มีกลไกในการตรวจสอบเรื่องดังกล่าวด้วย

- มาตรา ๒๕๘ ก. ด้านการเมือง (๓) ของร่างรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “(๓) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่มีได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน” ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า กลไกดังกล่าวเป็นเรื่องนโยบายพรรคการเมือง และแนวทางในการหาเสียงเลือกตั้ง จึงควรนำเรื่องดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง จะมีความเหมาะสมกว่าการนำไปบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยควรมีการกำหนดแนวทางไว้ด้วยว่า หากพรรคการเมืองไม่ทำตามกลไกดังกล่าวคณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการอย่างไร เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะให้พรรคการเมืองชี้แจงนโยบายดังกล่าว หากไม่สมเหตุผลคณะกรรมการเลือกตั้งจะแจ้งเรื่องดังกล่าวแก่ประชาชนทราบ ประกาศห้ามไม่ให้ใช้นโยบายนั้น หรือให้แจ้งต้นทุนทางการคลังของนโยบายที่ใช้ในการหาเสียง เป็นต้น

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ฝ่ายเลขาธิการกรรมการจะยกร่างกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่มีได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน ตามมาตรา ๒๕๘ ก. ด้านการเมือง (๓) ของร่างรัฐธรรมนูญ และนำมาให้ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาอีกครั้ง

- มีกรรมการสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองมีการกำหนดโทษประหารชีวิตไว้หรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ไม่ได้กำหนดโทษประหารชีวิตไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ทั้งนี้ โทษดังกล่าวจะเป็นไปตามอัตราโทษที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙

นายพัชโรดม ลิ้มปิยะธีร อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ขณะนี้คณะอนุกรรมการอยู่ระหว่างการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองในประเด็นพรรคการเมืองสามารถมีมติจ่ายเงินรายเดือน หรือค่าตอบแทนให้กับสมาชิกพรรคการเมืองที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ แต่ต้องเปิดเผยจำนวนเงิน และวิธีการ นอกจากนี้ ยังมีบทกำหนดโทษหากพรรคการเมืองไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ ต้องระวางโทษปรับเป็นสองเท่าของจำนวนเงินที่จ่ายไปโดยไม่ถูกต้องนั้น และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองด้วย

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... เสนอแต่งตั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณชญา ศิริวรรณบุษย์ เป็นอนุกรรมการเพิ่มเติม

ที่ประชุมเห็นชอบ

๔.๒ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอังคาร ที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๕๐ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมาธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์